

מאורות השבת

פרשת וארא

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור הדרשה | מאור המנורה | מאור הלשון | מאור הבית | מאור ההלכה

מאור הדרשה

משחק המטות

"וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי ה'..." (ו', ז')

התכלית של כל הפרשיות של יציאת מצרים היא אחת - וידעתם כי אני ה'!

לדעת שיש מנהיג לעולם, שהוא לבדו עשה, עושה ויעשה.

הקב"ה שואל את משה "מה זה בידך?", הוא מבקש ממנו להשליך את המטה על הרצפה, והוא הופך לנחש. אח"כ הוא מבקש ממנו להחזיק בנחש, והוא הופך חזרה למטה.

מה זה? למה משה צריך את המופת הזה?

כמה ביאורים ביארו בדבר. אך העניין היסודי שהקב"ה רצה להראות למשה הוא - כל מה שקורה בעולם, זה הכל המטה שלי.

אם אדם הפך למליונר, זה מחמת המטה שלי. ואם הוא נהפך לחולה, גם זה המטה שלי. שום דבר בעולם לא זז בלי המטה שלי. זה הכל אני!

אין כאן נחשים, אין כאן תנינים, אין כאן פרעונים.

הם מגיעים, ואהרון משליך את המטה מידו והמטה הופך לנחש.

החרטומים רואים כך, גם הם זורקים את המטות שלהם, וכל הרצפה מתמלאת בנחשים...

המשך בעמוד 3

מאור הפרשה

ר' אבשלום ח.

למה הרעותה

"וַיִּדְבֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם" (ו', ב-ג)

אומר רש"י: דיבר איתו משפט, על שהקשה לדבר ולומר "למה הרעותה.."

בסוף פרשת שמות, לאחר שמשה הולך בשליחות הקב"ה לפרעה ומבקש ממנו לשלח את בני, פרעה מעיז פניו "מי ה' אשר אשמע בקולו, לשלח את-ישראל. לא ידעתי את-ה', וגם את-ישראל לא אשלח" ומצווה על הנוגשים "לא תאסיפון לתת תבן לעם.. ומתכונת הלבנים.. לא תגרעו ממנו" מכביד את העבודה. באים שוטרי העם למשה ואהרון וזועקים "הבאשתם את ריחנו". וישב משה אל ה', ויאמר, ה' למה הרעתה לעם הזה, למה זה שלחתני. ומאז באתי אל-פרעה, לדבר בשמך, הרע לעם הזה, והצל לא הצלת, את עמך". **אומר המדרש** (ה) (כ): באותה שעה בא משה והשיב דברים לפני הקב"ה, אמר לו "למה הרעותה.. נטלתי ספר בראשית וקראתי בו וראיתי מעשיהן של דור המבול היאך נדונו מדת הדין היתה, ומעשה דור הפלגה של סדומיים היאך נדונו ומדת הדין היתה, העם הזה מה עשו שנשתעבדו מכל הדורות שעברו.. ואם תאמר מה איכפת לי, אם כן, למה זה שלחתני.

"ומאז באתי לדבר בשמך" **התנחומא אומר:** אמר משה לקב"ה, שמך חיים ורפואה לכל באי עולם ובשמך הרע לעם הזה. **והמדרש** (ה) (כ) **אומר:** אמר ר' פנחס הכהן בן חמא, שמך הגדול גיבור ונורא הוא וכל העולם כולו מתייראין ממנו, ופרעה הרשע שמע שמעך והזיד. **מבאר השם משמואל:** משה רבנו שכיהן מדברת מתוך גרונו.. כי דיבורו של הקב"ה עושה רושם.. כן

היה צריך הדיבור להיות עושה רושם לטוב בלב פרעה.. וגם אם לא ישלח.. מכל מקום יכנסו הדברים ויכשכשו בתוך מעיו ויקל עולו מעליהם.. "למה זה שלחתני" אלא ודאי הוא מחמת שהוא אינו ראוי לשליחות הזאת..

אומר רש"י: ענה לו הקב"ה הרהרת על מדותי, לא כאברהם, יצחק ויעקב.. לפיכך, העשוי לפרעה תראה, ולא העשוי למלכי שבעה אומות כשאביאם אל הארץ.. ומשה נענש. אתמהה..

"וירא בסבלותם" **אומר המדרש** (א): שהיה רואה בסבלותם ובוכה ואומר חבל לי עליכם, מי יתן מותי עליכם.. אמר הקב"ה אתה הנחת עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהן מנהג אחים, אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבר עמך. זהו שכתוב "וירא ה' כי סר לראות" ראה הקב"ה במשה סר מעסקיו לראות בסבלותם. "וירא ה' כי סר לראות" **המדרש** (ב) **אומר:** אמר ר' יצחק, אמר הקב"ה סר וזעף הוא לראות בצערם של ישראל במצרים, לפיכך ראוי הוא להיות רועה עליהם. כשמשה רבינו כביכול מתרעם על ה', "למה הרעתה", זה בא מכח מנהיגות ודאגה לעם. **והמדרש** (ה) (כ) **אומר:** באותה שעה בקשה מדת הדין לפגוע במשה וכיון שראה הקדוש ברוך הוא שבשביל ישראל הוא אומר, לא פגעה בו מדת הדין. **אם כך, מה הכעס על משה רבינו?**

אומר רבינו בחיי: אין חטא למשה בדיבור "למה הרעותה", אלא החטא היה במה שאמר "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך, הרע לעם הזה".. והדיבור הזה הוא כמהרהר אחר מידותיו וכמטיח דברים כלפי השי"ת. **המדרש** (ג) (ט) **אומר:** "ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך" ראה הקב"ה מה עתיד פרעה הרשע לעשות ולהכביד העבודה על העם מעת

המשך בעמוד 4

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

מאור המנורה

מנורת המאור פרק קסח

חשיבות בחירת בן זוג ראוי

כשהאדם רוצה לזרוע זרעונו, מבקש השדה הנבחרת שהוא יכול למצוא, וקונה אותה או חוכרה בדמים מרובים, כדי שהגידול יהא טוב ונאות. ואם כך עושה אדם על תבואה לאכול או למכור, ראו מה יש לו לעשות בעבור הזרע שמוציא ממתניו להוליד בן כשר וראוי והגון לכל טוב, שיש לו לבחור אישה הגונה וראויה לו, כדי שהעיבור יהיה בטהרה, ותהיה לו שותפה טובה להוציא זרע כשר. שאומרת הגמרא (נידה לא.) ת"ר, שלושה שותפין יש באדם, אביו ואמו והקב"ה, וגו'.

ותהא אישה טובה, המגדלת בניה ועובדת מול בעלה בצורה ראויה ומונעתו מלחטוא. ועל אלו לבד היא זכאית, אפילו תהא קשה בדבר אחר. כמו שמובא בגמרא (יבמות סג.) רבי חייא, הייתה מצערת אותו אשתו. וכשהיה מוצא לה איזה דבר הראוי לה (במתנה), היה עוטף אותו בסודרו ומביא לפניה. אמר לו רב, והרי היא מצערת את מר? ענה לו, די לנו שמגדלות את בנינו לתורה ויראה ומצילות אותנו מן החטא.

וצריך שיבחרנה משכלת ויודעת ליסר את בניה שיהיו הגונים, וילמדו מטבעה וממידותיה, שבזה חייבת האישה יותר מבעלה, כמו בבת שבע. אומרת הגמרא (סנהדרין עז.) כתיב במשלי 'למואל מלך, משא אשר יסרתו אימו'. אמר רבי יוחנן משום רשב"י, מלמד שכפפתו אימו ונתנתו על העמוד, אמרה לו, מה ברי ומה בר בטני ומה בר נדרי! הכל יודעין שאביך ירא שמים היה, ועכשיו יאמרו אימו גרמה לו וכו'.

ואם יזכה לקחת הגונה, תהיה לו עזר לכל דבר, לקיום העולם הזה ולקנות העולם הבא. כמו שאומרת הגמרא (יבמות סג.) אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב 'אעשה לו עזר כנגדו? זכה, עזר. לא זכה, כנגדו. יש אומרים, רבי אלעזר הקשה, כתיב כנגדו, וקוראים כנגדו?! זכה, כנגדו. לא זכה, מנגדתו.

ולפי שברוב, דומה הבת לאביה, יעשה כל יכולתו, וישא בת תלמיד חכם. אומרת הגמרא (פסחים מט.) ת"ר, לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת ת"ח, שאם מת או גולה, מובטח לו שבניו ת"ח. ואל ישא בת ע"ה, שאם מת או גולה, בניו ע"ה. ת"ר, לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת ת"ח וישא בתו לת"ח, משל לענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל. ולא ישא בת עם הארץ, משל לענבי הגפן בענבי הסנה דבר כעור ואינו מתקבל.

ואם לא מצא בת תלמיד חכם ישא בת איש הגון, שרגיל במידות טובות. שאומרת הגמרא (שם) תנו רבנן, לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם, לא מצא בת תלמיד חכם ישא בת גדולי הדור, לא מצא בת גדולי הדור ישא בת ראשי כנסיות, לא מצא בת ראשי כנסיות ישא בת גבאי צדקה, לא מצא בת גבאי צדקה ישא בת מלמדי תינוקות, ולא ישא בת עמי הארץ, מפני שהן שקץ ונשותיהן שרץ ועל בנותיהן הוא אומר ארור שוכב עם כל בהמה.

ואם נשא בת תלמיד חכם, מובטח לו שלא תפסוק תורה מזרעו. כמו שאומרת הגמרא (יבמות עא.) ואמר רבי ברכיה, אם רואה אדם שתורה פוסקת מזרעו ישא בת תלמיד חכם, שנאמר אם יזקין בארץ שרשו ובעפר ימות גזעו מריח מים יפריח ועשה קציר כמו נטע.

מאור הלשון

ר' סתיו א.

שמירת הלשון (ח"ב)

בעניין יוסף עם אחיו - חלק ו'

☉ הפעם נראה את ההשלכות, הענשים והבזיונות שסבלו עבור זה, מידה כנגד מידה. מוכנים? בואו נתחיל..

ראשון לכל נענש יהודה, שהוא היה הסיבה למכירה, שנעשה אב"ל על בניו, ובדודאי קרע עליהם גם כן כד"ן, וגם אחיו לא נפטרו מעונש הקריעה, שגם הם קרעו מרוב צער את בגדיהם (מקץ).

ועל שכתוב שיעקב התאבל על בנו ימים רבים, לכן כתוב 'וירבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה'.

ועל שרימה את אביו בגדי עזים, שהטביל כתונת יוסף בדמו, רימוהו גם כן ע"י תמר, בהכר נא למי החותמת והפתילים וגו'.

ומי יוכל לשער את גודל הביזיון והכלימה שהיה לו אז מזה.

ומכל מקום, נוכל לראות גודל חסדי ה' יתברך, כי הנה תכף שאמר 'צדקה' וקיבל על עצמו את הדין, יתנה בת קול ואמרה: 'צדקה, ממני יצאו כבושים' (סוטה י:). והעיקר, שהעניין כולו הוא סיבה מן השמיים. וכמו שמובא במדרש, שמלאך הממונה על התאוה נזדמן לו אז, הרי שמן הביזיון הזה שנגזר עליו, מזה גופא נצצה עליו טובה רבה, שנתעברה בשני בנים צדיקים, שמזה יצאה מלכות בית דוד.

ועתה נדבר אודות יוסף, מה נסבב לו.

ראשון לכל כתבה לנו התורה, שאף שנגזר עליו להיות עבד, תחת אשר אמר על אחיו, שקוראים לאחיהם עבדים, בכל זאת היו עליו רחמי שמיים, שגדלה הצלחתו שם, שנעשה פקיד על בית פוטיפר.

'ויהי יוסף יפה תואר וגו' (בראשית לט, ו) פירש רש"י: כיוון שראה עצמו מושל, התחיל מסלסל בשערו. אמר הקב"ה: אביך מתאבל, ואתה מסלסל בשערך? הריני מגרה בך את הדוב... 'ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו, ונסבב מן השמיים, ששמו אותו בבית האסורים.

והנה לפי הידוע מחז"ל, לא עבד בבית פוטיפר כי אם שנה אחת, ובבית האסורים ישב 12 שנים. ומובא במדרש רבה (וארא) ש10 שנים היה ראוי להיות בבית האסורים על שהוציא דיבה על 10 אחיו, ועל ידי שאמר לשר המשקים "כי אם זכרתי וגו' והזכרתי וגו'". נגזר עליו עוד 2 שנים. אכן כאשר נשלם הזמן, לא נשתהה שם רגע יותר, כאמור: 'ויריצוהו מן הבור', ולא כתב: ויוציאוהו מן הבור, שהיה משתהה ע"י זה כמה רגעים יותר...

ומכל זה רואים חומר האיסור של חטא הלשון, שנגזר עליו 12 חודש עבור כל איש, כמשפט הרשעים בגיהנום, ובעת שישוב, היו כל מצרים מדברים אודותיו בעניין החשד, כמו שפירש רש"י שם: והיה על זה שחשד אותם.

אך אחרי שנשלם עניו, זכר הקב"ה את צדקותיו, ויעלה למעלה למעלה, ונתפרסם בכל ארץ מצרים לשם ולתפארת ולאיש אלהים קדוש, כאמור: 'ויאמר פרעה אל עבדיו, הנמצא איש כזה איש אשר רח אלהים בו'.

המשך יבוא...

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת שלום בן אפרים

לעילוי נשמת שמעון בן דוד

לעילוי נשמת שמואל בן פרחיה

לעילוי נשמת אוריית בת ניסים עמרם

לעילוי נשמת משה בן חסן יעקב

לעילוי נשמת יהונתן בן משה

מאור הנשמה

מאור הבית

פשוט תאמיני!

כשאת מתפללת את תפילות היום, תכווני אמונה בתפילה בכל מילה ומילה.

כשאת מבקשת על ילדיך, תאמיני שהשם שומע וימלא את הבקשות.

כשאת מברכת אותם תאמיני בברכות.

תתפללי לפרי בטן באמונה שזה פשוט יקרה ותציירי לך בראש ציור של עגלה עם תינוק וכן על זה הדרך.. תפילה לזיווג, כן.. תאמיני ותציירי שמלת כלה, תפילה על בעלך, למציאת עבודה, לישיבה, כולל... לכל תפילה תכניסי אמונה! שהמינוס ימחק וגם החובות, כן זה קורה!

אבל תאמיני באמת!

לפני כמה שנים שחיכינו להכנס לדירה חדשה וגם לפרי בטן, שניהם התעכבו יחד.

ברחמי השם עלי, הכנסתי אמונה חזקה ואמיתית בליבי, ששניהם יגיעו יחד! ציירתי ציור של ילד משחק בגן השעשועים עם אבא שלו ואני צופה בהם מהמרפסת.

ואכן כך קרה, ההריון והבית הגיעו יחד אחרי שלוש שנים של המתנה והתינוק נולד בבית החדש. הדברים קרו מעל כל שכל והגיון, הם קרו בזכות האמונה החזקה בלי שאלות וחקירות! והגיע היום שזכיתי לצפות מהמרפסת בילד הקטן משחק בגינה עם אבא שלו.

והכי יפה הוא שאמרתי את הדברים בקול, שיתפתי את הסובבים שלי באמונה הזו וידעתי שהקב"ה לא יבייש, כי הקב"ה לא מבייש את הבוטחים והמאמינים בו.

תחיי אמונה פשוטה, פשוט תאמיני!

מאחלת לך חודש טוב ומבורך! ושיהיו בשורות טובות בע"ה!

לְכֹן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֹלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֹתֶם וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזֵרוּעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים. (שמות ו,ו)

ספר שמות מלמד אותנו אמונה מהי. אמונה שבני ישראל יצאו ממצרים על אף שמעולם זה לא היה נראה באופק... שהרי היו שקועים כל כך בטומאת מצרים ובעבודה הקשה עד שמשה רבנו חשש שלא יאמינו לו. אבל, הקב"ה מבטיח שהוא יוציא את בני מצרים, ואף שזה לא נראה, מכל מקום, יש לדעת שהאמונה היא התכלית, היא מעל כל שכל והגיון.

פעם הסביר הרב ארוש כי אמונה היא נגזרת של המילה אמון. "אם לא היה לי אמון בך, ולך לא היה אמון בי - לא היינו יושבים היום ומדברים אחד עם השני. יש בזה שכל? אין בזה שכל. זו אמונה. אמונה זה לא שכל. איפה שהשכל נגמר - שם מתחילה האמונה".

יקירתי, יש לך משאלות לב ובקשות לרוב. את רוצה הרבה מאוד מהקב"ה, ואת חושבת- איך הוא ישמע לתפילותייך.. שהרי שאת מדברת בפשטות. או שאת חושבת- מי את בכלל שתצליחי לבקש מהשם, שתצליחי להתפלל על חסרונותייך שיתמלאו, או שבכלל לא נראה לך הגיוני שהדבר יכול לקרות.

דעי! שאת לא צריכה הרבה! את צריכה פשוט אמונה, אמונה פשוטה! אמונה שהשם הוא כל יכול! שום דבר לא נפלא ממנו ככתוב (בראשית יח, יד) "הֲיִפְלֵא מִה' דְּבָר" מכאן תתחזקי באמונה! כל החסרונות הם בשבילנו, בשביל מבחן האמונה!

הקב"ה רוצה דבר אחד! אמונה! בלי שאלות וחקירות איך כמה ולמה? האם זה יכול להיות והאם זה הגיוני...? בכח האמונה אין הגיון!

את צריכה להאמין בהשם כשאת מבקשת. להאמין שזה יקרה ושהמילים 'היפלא מהשם דבר' תמיד יהיו שגורים בפוך.

כשאת מברכת ברכת המזון, תברכי בכוונה ובאמונה שהמילים שם יתקיימו.

"ויבלע מטה אהרן מטתם". אומרת הגמרא: נעשה כאן נס בתוך נס! לפני שמטה אהרון בלע את מטות החרטומים, נהפכו כל הנחשים חזרה למטות, זה הנס הראשון. והנס השני היה שהמקל של אהרון בלע את המקלות של החרטומים בעודו מקל!

ותמוה. אם המטות כבר הפכו לנחשים, למה היה צריך לחזור ולהפוך אותם למטות?!

האין זו גבורה גדולה יותר לבלוע נחשים?!

אלא אומר החתם סופר: פרעה קרא לעצמו 'התנין הגדול'.

הקב"ה רצה להגיד לו: "פרעה, אתה לא תנין ולא גדול. אתה בסה"כ מטה שלי..."

אתה תראה איך כל התנינים והנחשים הופכים למטות, שתבין שאתה כלום!

אתה בסה"כ חתיכת מקל, וגם המקל הזה בבוא העת יבלע..."

איך?

על ידי מטה אחר!

לא רודפים ולא נרדפים, כולם בסה"כ משחקים במשחק הכיסאות של המטות...

(אפריון שלמה)

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת יעקב בן אהרון

לעילוי נשמת שלמה בן רחמה

לעילוי נשמת מארי בת רבקה

לעילוי נשמת אליהו בן סלימה

לעילוי נשמת סעידה בת סעיד

לעילוי נשמת ניסים בן פנחס

להקדשות והנצחות נדרים פלוס

מאור הפרשה המשך מעמוד 1

חדש, אשר את הגאולה וודאי לא יקדם, ומה הסיבה ששלחת אותי, אשר מראש חשתי בחוסר כישרוני, ועכשיו יוכיח כישלון שליחותי. משה רבינו מרגיש- השליחות נכשלה לחלוטין. פרעה מקשיח עצמו ביותר והעם לועג לשליחותו. ומי אנוש לא ירפו ידיו בראותו כי בשלו הוכו עד זוב דם וצנחו ביאושם שש מאות אלף איש חפים מפשע.

אומר לו הקב"ה "עתה", זה הרגע אליו ציפיתי. תחילה יתגלו במלואם חוסר האונים והייאוש, ויוכח כי יד האדם לא תשיג מאומה, וכי בפניות אל פרעה אין כל תועלת. יהיו משה ואהרן ניצבים מול נציגי העם במעורומי אפסותם הגמורה, ורק אז תחל הגאולה כפועל ה'. ויוכר ויוודע כי אין משה אלא המכשיר ואין מעשיו אלא פועל ה'. ומהגדת הגאולה יאיר ויזריח לכל הדורות מעשה ה' לבדו.

למה צריך להגיע למצב כזה של יאוש?

הגמרא (סנהדרין יז) אומרת: אין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה שנאמר "ואפס עצור ועזוב", כביכול אין סומך ועוזר לישראל. **אומר הייטב פנים:** שיסורו דעתם ויתייאשו מלבקש מצרכי עצמם.. בשביל שיבקשו רק על הגאולה שהיא בקשה כללית למען שמו ולמען שכיתו.

גאולה באה בהיסח הדעת, כשישראל מתייאשים מהגאולה, אך משה ששקול כנגד כולם והוא לא היה מתייאש, לכן הוא מעכב להם את הגאולה. הקב"ה גורם לייאוש אצל משה רבינו. כשאומר משה "הצל לא הצלת" **אומר המדרש (ה כב):** רבי ישמעאל אומר והצל לא הצלת וודאי. **מפרש היפה תואר:** אם לא הצלת עד עתה בוודאי לא תציל עוד, ייאוש גמור. אומר לו הקב"ה "עתה תראה" הגיעה העת לחננה כי בא מועד. **שבת שלום!**

שילך בשליחותו. וכדי שלא יטעה בדבר, הודיעו הקב"ה כך וכך עתיד פרעה לעשות בזמן שתלך בשליחותי, כדי שלא ישיח (יטיח) דברים כלפי מעלה. ואעפ"כ הטיח דברים כלפי מעלה. ולכך השיב לו "עתה תראה אשר אעשה לפרעה" בכוח שמי הגדול שיתפרסם אצלו וידענו, וכל מה שהרע לעם יתהפך עליו עד שהוא בעצמו יודה בשילוחם על כרחו.

עדיין לא מובן "למה הרעתה", מדוע היה צריך להכביד את קושי השעבוד?

"ויאמר ה' אל משה עתה תראה" **אומר המלבי"ם:** ר"ל שלגאולה זו צריך הכנה שיגיע עת לתשועת ישראל וגם צריך הכנה שיגיע עת שיענשו פרעה ועמו על רשעתם, והיה חסר עדיין איזה זכות לישראל ואיזה חטא לפרעה שימלא הסאה וע"י קושי השעבוד האחרון נשלם סאת עוני ישראל וסבלותם ונשלם סאת רשעת פרעה.. עתה תראה שזה הקריב קץ השעבוד ועת עונשו של פרעה. כלומר הוספת השעבוד היא קירוב הקץ. **אומר הגרי"ח זוננפלד:** משה הרועה הנאמן לא יכול לראות בסבלם של ישראל והוא זועק לקב"ה "למה הרעותה". עונה לו הקב"ה, "אני ה'" אני הוא בעל הרחמים. **ומוסיף הסטיפלר:** וידבר אלוקים (דיו).. אני ה' (רחמים) גם הדינים והיסורים שלי הם רחמים גמורים.

גם אם רצה הקב"ה למלאת את סאת יסוריהם של העם, למה לרכז את זה לפני הגאולה למה הקב"ה לא חילק את סאת הייסורים לאורך השנים?

אומר הרש"ר הירש: משה רבנו שואל את הקב"ה שתי שאלות: מה **התכלית**, שבגללה הבאת על העם הזה, אותו ביקשת לגאול, אסון

מאור ההלכה

מתוך 'קיצור הלכות ומנהגים - הלכות שבת' המצורף לספר שתילי זיתים הלכות שבת

רנז - רנט

הלכות הטמנה

י המשך - ובדיעבד אם כיסה מבעוד יום אפילו את כל הסיר, התבשיל לא נאסר [יד]. ויפה עושים המשתמשים בארגז הנקרא מיחמית, שהוא שומר על חום התבשיל, ואין צורך לכסות כלל [טו]. ואם ירצה, רשאי לכסות את המיחמית מבחוץ אפילו בשבת [טז]:

[יד] כי בדיעבד יש לסמוך על מנהג הספרדים שנהגו לכסות מער"ש בדברים שאינם מוסיף הבל, אפילו שיש חום מלמטה, דאין זו הטמנה. כדלקמן הערה טז:

[טו] ומאידך במיחמית יש בעיה של תוספת ביטול בפתחת הדלת וסגירתה, אם הכובאנה או החמין וכדומה אינם מבושלים כ"צ. וברור שעדיף לסמוך על הקלות בהטמנה, מאשר להיכשל באיסור ביטול דאורייתא. והחכם עיניו בראשו. ומה טוב אם יצרני המיחמית יעשו מחיצה באמצעה, ולכל צד תהיה דלת בפני עצמה, צד אחד לתבשילי הלילה, וצד אחד לתבשילי הבוקר:

מיהו למעשה יש להחמיר בזה כדעת מרן, שאפילו מער"ש אסור לכסות את הסירים שעל הפלטה, דהוי כמטמין בדבר המוסיף הבל. ואם עשה כך, לדעת מרן התבשיל אסור אפילו בדיעבד, כמבואר בשו"ע סימן רנו ס"א. ודוחק לומר דמה שאסר מרן שם אפילו בדיעבד, היינו דוקא בתבשיל שנצטנן ונתחמם. אבל אם הוא מונח על הפלטה אפשר שהוא נחשב עומד בחמימותו. דברור שכל שעומד על הפלטה ומכסהו מלמעלה, נחשב שמוסיף לו הבל, ועוד, דאנו התימנים צריכים להחמיר בזה כדעת מרן, דהא הספרדים מקילים בזה מחמת שכך נהגו בירושלים מדור דור, וכפי שהעידו רבים. אולם אנו התימנים, אין לנו מנהג ברור להקל. והרי אנו טוענים תמיד שאיננו נגררים אחרי מנהגי הספרדים, ואם כאן נגרר אחרי מנהגם, אנו סותרים את טענותינו. מיהו אפשר דלאידך גיסא אין לנו מנהג ברור לאסור, שהרי לא היה מצוי כיוסי קדירות בשמיכות וחום יוצא מתחתיהן, כדי שזאמר שמנהגינו להחמיר בזה. ובפרט בתרי חומרי יש לנו להקל, עיין בז"ר סימן רנו סק"ח בשם האורל"צ. וכל זה דוקא כשכיסה מער"ש, אבל בשבת עצמה אין לכסות, וכמ"ש לעיל בסמוך:

[טז] דהוי כמו כלי רחב שמוניח על הסיר, דשרי לכסותו אפילו בשבת, כמ"ש בפנים לעיל בשם מרן:

ודע שחכמי הספרדים חלקו על מרן בזה, וכתבו שהמנהג לכסות את הקדירות מער"ש בדברים שאינם מוסיפים הבל, אפילו שיש חום מלמטה, ולשיטתם מותר לכסות בשמיכות מער"ש את הסירים המונחים על הפלטה. אבל בשבת אין לכסותם אפילו מקצת הסיר, כיון שבשבת אסור להטמין אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל:

ולשיטתם אם הטמין מער"ש ויש חום מלמטה, אם נתגלה הכסוי משחשכה, מותר להחזירו, וכן יכול להחליף את הכסוי, וכדלעיל הערה ו. והבן. ועל זה סמכו הרבה

